

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Kiszármagok:
 Budapest: Magyarórvos 3 korona
 Debrecen: Magyarórvos 15
 Pécs: Magyarórvos 5
 Győr: Magyarórvos 50

Felolós szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 Fászló József.

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 27.

Itthon a király.

május 3.

Nagy zivatarok után kiderült az ég felettünk. Hosszu idők óta hiába vártuk az ország szívébe a legelső magyar embert, a nemzet és királya közé a két oldalról is mesterségesen szított ellentétek oly korlátokat emeltek, hogy az új királyi palota Budán hosszú ideig lakatlan maradt.

S mikor végre a hullámok elsimultak, a politikai viharok elültek, a király volt az első, aki szeretetének sugallatára Rákóczi fejedelmünk szent emlékéhez emelte szívét.

A nemzetek életében ritkák azok a történelmi jelentőségű pillanatok, midőn az uralkodók és a nép érzelmei, az eszme nagyságában találkoznak, az együttérzés mindeneket legyőző hatalmával, közös jövőjüknek fundamentumait rakják. Az ilyen alapvetés több még az írott törvénytől is, mert nem csupán az akarat elhatározás egyöntetőségén, de az érzelmeik összhangján is nyugszik.

1904. évi április hó 18-án kelt a királyi kézirat, mely szerint a király és nemzet kölcsönös bizalma és az alkotmány visszaállított békés uralma megteremtették a trón és nemzet között a sikeres egyesült munkásság alapfeltételét, az összhangot és ebben a kéziratban nemzetéhez szólva kijelenti első Ferenc József, hogy azok az ellentétek és félreértések, melyek súlyosan nehezédtek az elődökre hosszú századokon át, immár a letűnt kor történelmi emlékei csupán.

Ebben a meggyőződésében a nemzet ismételtén kifejezett óhajjának kíván eleget tenni, midőn utasítja a magyar miniszterelnököt, hogy a legideálisabb szabadsághős, II. Rákóczi Ferenc számkivetésben

porlóhamvainak hazaszállítására tegye meg javaslatát.

A közelmúlt napok megrázó izgalmi gátolták a magyar nemzetet, hogy királyának szózatát a maga teljes értéke szerint köszöntse azonnal, de most a közállapotok helyre állt rendjében kétszeres erővel tör elő az érzés, melylyel köszönti uralkodóját *itthon*, azt az uralkodót, aki a nemzeti vágyak úterét érintő kezével a haza szentelt földében, *itthon* rendel nyugvóhelyet a nemzet bálványozott eszményképeinek.

Recrudescunt vulnera . . . zokogott fel ez előtt kétszáz évvel a hős, felfakadtak a nemzet sebei . . . Begyógyulnak a nemzet sebei, mondja hálás szívvel a késő unoka és hálás szemmel tekint királyára, aki begyógyítja. Ami a magyar nemzet szívében, mint kimondatlan vágy élt évszázadokon át, ami vágy utat keresett a trónhoz, hogy Rákóczi Ferenc hamvai visszakerüljenek a szülőföldbe: immár királyunk kegyeletteljes bölcsesége által tényé válik, s aki hazájáért szenvedve, ette a száműzetés kenyerét, hallgatva távol a tenger mormolását, im *itthon* alhatja tovább örök álmát.

A magyar történelem letűnt, fényes korszakának apotheózisa ez, melynek dicsfényt a megbékült király és nemzet együttérzése nyújt.

Felmagasztosult lélekkel üdvözöljük szent István koronájának területén a királyt s az az emberiség, mely utján örömrivalgással köszöntötte a tavaszi verőfényben lobogó zászló erdő, a mosolygó főváros, hű visszatükrözői az egész ország örömeinek, mert az egész ország érzi, hogy az uralkodó azt a szeretetet hozta magával, mely zárókövet tett a mult fájdalmas ellentéteire és

a félreértések elsimultával szebb idők kelő napjának záloga.

Meghatott szívvel köszöntjük öreg királyunkat, kinek életét annyi fájdalom, nemzetével közös fájdalom marcangolta s kinek oldaláról, most, mikor ismét az egész ország egyérmű örömujjongása közt tartja bevonulását, hiányzik a nemzetnek volt élő védszentje, aki szívét legelsőbben tette fogékonyvá hű magyarjaink megértésére. Am az ő szelleme lebeg felettünk, kinek nevéhez a hálás szeretet hódolata fűz minden magyart.

Az élők kegyelettel áldoznak a halottaknak! Rodostó és a kapucinusok sirboltja fölött egyformán lebeg az enyészet és egyformán él az emlékezés szelleme. Király és nemzet szíve együtt ver a kegyelet lélekemelő nagyságában és az egész magyar nép örömujjongva kiált hozsánnát királyának.

Politikai mozgalmak.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1904. május 2.

Ismét politikai mozgalom. A király ma Budapestre érkezett és holnap délelőtt fogadja Tisza István gróf kormányelnököt, a ki a felségnek a helyzetről számol be és annak az alapján teszi meg előterjesztését a harmadik országgyűlési ülésnek megnyitása iránt. A ház e szerint e hónap 6-án tartja első ülését és ugyanerre a napra hívják egybe a főrendeket is.

Csütörtökön várják Budapestre Körber dr. osztrák kormányelnököt, Goluchowski, Burián és Pitreich lovag közös minisztereket és Spaun báró tengernagyot a közös költségvetés végleges megállapítása dolgában összehívandó közös minisztertanácsra. Ha a tárgyalásokat

TOLNAI DANIEL

Debrecen Piac-utca 49 szám.

o a főpostával szemben, o

ajánlja legnagyobb választéku raktárát, férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Legjobb minőség

Olcsó ára

esütörtökön befejezik a két kormány elnöke megteszi előterjesztéseit a delegációk összehívására. A delegációk, ha osztrák részről az akadályok elsimultak, május derekán ülnek össze Budapesten és ez alatt az idő alatt a magyar képviselőház nyilvános üléseiben ismét szünet áll be körülbelül június elejéig, mert a közösügyi bizottságok tárgyalásai mintegy három hetet vesznek igénybe.

A Kossuth-párt számos tagja elhatározta, hogy úgy mint két évvel ezelőtt ezidén is részt vesz mint hallgatóság a delegáció bizottsági tárgyalásain.

Az összes pártok a háznak első ülése előtt értekezletre jönnek össze, hogy a ház két alelnöki méltóságára a jegyzői állásokra nézve megállapodásra jussanak. A szabadelvű-párt ismét Feilitzsch Arthur bárót és Jakabffy Imrét jelöli és jegyzői jelöléseiben sem változtat. Változás a tiszti körben csak annyiból lesz, hogy a Kossuth-párti Rátkay László ezuttal visszalép és házjegyzői helyét pártja egy fiatalabb tagjának engedi át.

Ő felsége — mint értesülünk — Lukács László pénzügyminisztert is kihallgatáson fogja fogadni. A pénzügyminiszter ezuttal a költségvetést terjeszti a király elé, melynek megtörténte után megtartja expozéját.

Képviselői körökben ma délelőtt arról is beszéltek, hogy a képviselőház küldöttséget meneszsen a királyhoz, mely a magyar országgyűlés nevében mondana köszönetet ő felségének a Rákóczi hamvainak hazaszállítására vonatkozó legfelsőbb kéziratért. Valószínű, hogy ezt a tervet a pártok egyhangulag magukévé fogják tenni.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Tanácsülés.** Tegnap délelőtt 9 órakor tanácsülés volt Kovács József polgármester elnöklésével, melyen a tanács több fontos ügyet intézett el.

× **A közkórház szabályzata.** A debreceni közkórház szabályzatát a közgyűlés jóváhagyás végett beküldte a miniszteriumhoz. A miniszter a szabályzatot némi pótlások végett visszaküldötte azon értesítéssel, hogy ezek megtörténte után azt véglegesen ellátja a jóváhagyási záradékkal.

× **A nagyerdei körút.** A nagyerdei körút ékesítése iránt a miniszterium is érdeklődik. Tegnap érkezett leiratában elrendeli, hogy az idegen forgalom emelésére és a város szépítésére vonatkozó körút terveit a város mielőbb terjeszse fel.

× **Adózók érdekében.** Az 1904-ik évre szóló és megállapított III.-ad oszt. ker. adóköteles felek valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesület adóköszámítási javaslatait felülvizsgáló kivetési lajstromok 8 napi közszemlére f. év. május hó 1-től kizárólag május hó 8-ig a városi adókövető hivatalban az 1883 évi XLIV-ik törvényeikk 16 §-sa értelmében kitéve vannak; mihez képest az adózók figyelmeztetnek, hogy

a kivetési lajstromokat tekintsék meg, és ha a kivetés ellen alapos kifogásuk van, felszólalásukat a jelzett 8. nap alatt a kir. pénzügyigazgatónál írásban nyújtják be, utóbb az adókövető bizottságnál szóval terjeszthetik elő.

EGYHÁZ és ISKOLA.

A jogkari dékán. Dr. Haendel Vilmos tudatja az érdekelt akadémiai hallgatókkal, hogy az abszolutorium iránti kérvényeiket f. hó 10-éig a dékáni hivatalba nyújtják be.

Katinka levele faluról

fővárosi barátnéjához.

Kedves Veronkám!

Mégis csak borzasztó egy világ ez lelkem. Oszd még azt mondják, hogy az egyenlőség korszakát éljük. Tudom, azt gondolod: Katinka megint kákán keres csomót. De csak hallgasd meg.

Hát tudod lelkem, a héten a lapot olvassom. No voltunk ezzel is kinban, míg házzájutottunk. Ugy éreztük magunkat, mintha Afrikának abban a részében laktunk volna, amelyiket a térképen egy fehér folt képvisel. Se posta, se vonat, se táviró.

Egy barátnőm ura tifuszbeteg volt. A városból vonaton járt hozzá orvos. Kérlek, szombaton valami görcsöket kaphatott ráadásul.

— Orvost! ... Orvost! ...

Nem lehet! Nincs táviró! Nincs vonat! Ha kocsira tesszük, vége. No hát meghalt így is a szerencsétlen, maradt hat gyermeke ...

A szomszédomban lakik egy menyasszony. A mátkapárja ott van valahol Pest körül. Lelkem, öt napig azt se tudták egymásról, élnek-e? No, azt a sok könnyet, mit az a kis lány hullatott, — mert ezek nem divatosan szerelmesek, hanem 5, mondó öt éve szeretik egymást — azt is odairhatja Isten a vasutasok számlájára, annak a másiknak a halálával együtt.

Kifogyott az élesztő. A másik faluba kellett küldeni. Küldőne 12 krajcár, tekintve, hogy másnál nem kapható, egy deka élesztő 5 kr. szóval az élesztő a kalácshoz vasárnap valami 25 krajcárba került. De nem irhatom én ezt le neked ...

Hát csak arra vagyok én most kíváncsi, igazságos dolog volt-e ez? ... En lelkem azt mondom neked, ha én vasutasné lennék — bizony mondom — nem sztrájkolt volna az én férjem! Hogy mit tartok én annak a sok ezer asszonynak a hazaszeretéről, meg okosságáról, nem írom ide. Igen! szobrot, meg tudom is én miket állítanak, szónokolnak, tüntetnek, hogy így-úgy hazaszeret ... Édes Istenem! inkább hallgatna az a sok ember meg asszony, aztán ne tenné kockára az egész ország lakosságának érdekét a gyomoráért.

Ugyan hagyd el édesem! Ezelőtt ennyi fizetésük sem volt, mégis elég volt ... Mit? hogy civilizálódnak, művelődnek, több igényük van? No persze, ha a műveltség tollas kalapok, sárga cipők, meg zongora-leckékben nyilvánul. Ismerem én már ezeket a dolgokat. Ne mondd, hogy elfogult vagyok. Mi falusiak higgadtan gondolkodunk, már maga a természet is nyugalomra, meggondolásra int bennünket.

Nekem úgy tünnek fel ezek a bérforradalmak, mint az a bizonyos kéz,

láb s gyomor meséje Rómában. Meddő küzdelem ez! Mindaddig míg számár meg róka, tigris meg bárány van a természetben, nem áll be az egyenlőség. Úzzel azt akarom mondani, hogy hiába cincognak az egerek, mégis csak a morzsa jut nekik, mert hát ők egerek és ha a boldogabb végét veszik elő a botnak, akkor is csak egerek maradnak ők.

En tisztelem, becsülöm, szeretem a munkás embert. Magam is dolgozom reggeltől estig — köztünk mondva, nem cserélnék egy beteg grófkisasszonnyal még egészségessel sem — mégis azt mondom, nincs, nem is lesz joga a munkásnak — ez elvből kiindulva: én dolgozom és tied a haszon — megakasztani az ipart, kereskedelmet.

Kérem szépen, hisz ha én ezt nézem, akkor valamennyi földbirtokost akasszák föl uzsoráért: hát ők hány percentre dolgoznak? Vagy a földbirtokos odaadja a földet felébe? A bérlő megdolgozza, beülteti, ápolja a termést és a felerészt oda adja a tulajdonosnak? Hát hiszen akkor ez is igazságtalanság, mert a birtokos az ujját sem mozdította meg... A tőkés az alapot rakja le. Hiába van ezer gép, ha nincs, aki a csavart igazítsa. Hiába van kásám, ha nincs mivel megsziroszam, vagy tejem, amivel leöntsem; fölkapik az állam mellette.

Nos hát lelkem, mi ennek a sok szónak a vége? Csak az, ha felállítok egy szövészetet és én adom a selyem anyagot a szövészetbe, beállítok egy munkást, ki egész nap dolgozni fog nekem: kérdem, kit illet meg a nagyobb jutalék? Engem, ki az anyagot, az eszközt adom a másiknak a megélhetésre? vagy azt, aki nem tett egyebet, mint használt, dolgozott a gépnél, melyet én igazgatok? A ki nem elfogult, annak el kell ismernie, hogy engem illet a nagyobb jutalék és pedig jogosan. De édes istenem, csak asszony vagyok, eljár a szám, jobban mondva a tollam — hisz nem is arról akarok beszélni.

Igen, igen az ujságról... Nohát nézem a napi híreket, hát látom: nagy szerencsétlenségről értesítenek bennünket... stb. Tudod, egész litánia soppánkodás, melyből az derül ki, hogy N. N. grófot, meg N. N. bárót majdnem bal eset érte, mert elragadták őket az ő lovaik.

No jó. Olvasok tovább, látom: a Garam vizén — jelenti tudósítónk — egy csolnak fölborult és tizenöt munkásleány a vízbe fult... No hát lelkem, ez fölhaboritott, úgy vágtam az ujságot a földhöz, hogy szétment. Azt kérde az uram:

— Mi bajod lelkem?

— Na, hogy a kakas rugja meg ezt a világot, de hogy föl is düljön!

— Ugyan, ugyan, mit akarsz a világgal, miért nem hagyod élni szegényt, hisz elég bajos neki az élet.

— No hát olvasd csak azt a lapot.

— De csak szedd össze először édes galambom, ha eldobáltad.

No összeszedtem — köztünk mondva, ugy szerettem ebbe a Pistába, hogy férfias, — hát olvassa, bezzeg ő is dühbe gurult.

Igazságunk is van nekünk. Ott tizenöt élet megy veszendőbe, de „eb ura fakó.“ Ki törődik vele, hiszen szegény munkás népek, hiszen névtelen hősök! Amott megbokrosodik a ló, aztán kutya-bajok sines! és lelkem! félóraig soppánkodnak fölötte. Jó, hogy még szobrot nem állítanak nekik... Csak forduljanak a közönséghez, hisz ez méltányolni tudja az érdemet, szívesen rendezünk mű-

kedvelő előadásokat és beküldjük a tiszta hasznót.

Itt már én is azt mondom: szereljünk le. Tessék csak azt a munkás életet is úgy megbecsülni — sőt! de hallgassunk — mint egy báró, gróf, sőt — uram bocsá — herceget; mert kérem alázattal, az is csak olyan ember, mintha selyemágyon látta volna meg Isten szép világát. Még haja, füle is éppen úgy van neki, de meg szíve és lelke is... Ha poéta volnék — bizony Isten — tudnék még itt valamit mondani... Hát csak egyformán mérjük, arányosan mindenkinek.

No de elég is lesz már, ugy-e Veronkám? Irjál te is édesem. Igaz is a! Ird meg azt is lelkem, vajjon igaz-e, hogy nálatok a cselédek Pelefi-önképzőkört alapítottak — no tisztelem akkor a főztjüket, — meg hogy nálatok már a hat esztendő gyermekek is tánciskolába, meg zsuokra járnak? Csókol

Katád.

Nyomor elől a halálba.

Fővárosi tudósítónktól.

Megrendítő szerencsétlenség hírével vesszük Budapestről. Egy házaspár a nyomor és a hajléktalanság elől a halálba menekült. A főváros számtalan, szürke tragédiái közül való ez is, mint annyi mint más. Anapihir írója szinte megszokottan, közönnel veszi már tudomásul, pedig hej! két élet megsemmisüléséről van szó... S a betűk kiformalódnak és egy árnyalattal sem feketébbek, mintha vidám eljegyzésről volna szó...

A szerencsétlenségről különben az alábbiakat jelenti tudósítónk:

Egy munkanélküli pincér a feleségével együtt agyon lőtte magát. A Sas-uca 24 számú ház III. emeletén a 7. számú lakásban lakott Horváth Antal visztolnya foki (Zala m.) 35 éves pincér a feleségével, aki szakácsnő volt.

Tegnap este háromnegyed 8 óra tájban a házlakóit lövés zaja riasztotta föl. A házbeliek a az udvarra siettek és kutatták a lövés eredetét. Arra nem gondoltak, hogy Horváthék lakásából erednek. Végre is megnyugodtak, mert azt hitték, hogy valami tárgy leszakadása okozta a zajt.

Ma reggel fél hat órákor a tejet hordó ember zörgetett be Horváthék lakásán. Miután választ nem kapott, a szoba ablakát, amely nem volt bezárva, kinyitotta, hogy a tejet az ablakon át adja be. Amikor az ablakot kinyitotta, nagy rémülettel látta, hogy a szoba közepén nagy vértócsában hever Horváth Antal. rája borulva pedig a felesége.

A tejes ember lármát csapott, majd rendőrt hívtak, aki feltörte a lakás ajtaját. Megérkezett az ügyeletes rendőrtisztviselő és rendőrorvos is, akik megállapították, hogy öngyilkosság történt.

A férfinak is, a nőnek is forgópisztoly volt a kezében. Mindegyik fegyverből egy golyó hiányzott. Mindkettőjüknek a jobb halántékán volt a lövés. Valószínű, hogy egyszerre, egyidőben követték el az öngyilkosságot. Még pedig este háromnegyed 8 órákor, amikor a házbeliek a lövés zaját halották. Valószínű, hogy egyszerre lőttek ki revolvereikkel, mert csak egy lövés hallatszott.

Levelet, amely öngyilkosságuk okát megmagyarázta volna, nem hagyták hátra és így csak következtetni lehet, hogy a nyomor kergette a házaspárt a halálba. Horváth Antal ugyanis kará-

csony óta munkanélküli volt. Megelőzőleg a Continental kávéházában szolgált, onnan azonban elbocsátották, mert rendetlenül teljesítette a szolgálatát. Azóta nem kapott állást. Pár napig mint kisegítő volt alkalmazásban Elun János korcsmájában, de szombaton onnan is elbocsátották.

A házaspár augusztus óta kis egy szobás udvari lakásban lakott, amelyért 220 koronát fizettek. Február hónapban azonban már nem tudták kifizetni a házbért. Most, májns elsején a hátralékhoz hozzájött az újabb házbérnegyed, amelyet ha nem tudtak volna kifizetni, akkor kitétek volna őket a lakásból. Valószínű, hogy a hajléktalanságtól való félelem miatt lettek öngyilkossá.

Az asszonyról nem tud egyebet a rendőség, minthogy 10 éve a felesége Horváthnak. 26—28 éves lehet, szép, szőke nő. A neve nem szerepel a bejelentő lapon és a házbeliek nem tudják, hogy hogyan hívták. A holttestüket a rendőség a törvényszéki orvostani intézetbe vitette.

H I R E K.

A király Budapesten.

Távirati tudósítás.

május 1.

Ünnepi díszben várta a székes főváros a királyt, aki délután 6 órákor külön vonaton érkezett meg.

Az összes középületre kitűzték a nemzeti lobogót s a legtöbb bérházon is ott leng a zászló. Legdiszesebb volt azonban az utvonat, amerre 6 felsége a nyugati pályaudvarról a várpalotába hajtatott. A pályaudvar homlokzatát piros bársony kárpittal vonták be s gazdagon ékesítették cimerekkkel meg sok száz apró lobogóval. Bent a pályaház érkezési oldalán, a király váró terme előtt gyönyörű sátrat emeltek, a melyet a magyar korona díszít; ugyanilyen sátor volt a váróterem kijárásánál is.

Tömérdek délszaki virág ékeskedett a pályaház peremén, valamint a lejársok előtt. A pályaudvarral szemben levő házak mind igen szépen voltak díszítve, de a legszebb az államvasutak üzletvezetőségének a háza. Hatalmas zászlókat lenget a szél a Váci-körút minden bérházán s az üzlettulajdonosok a kirakatokba kitétték a király arcképét. Lobogó díszben van a Szent-István bazilika is. Különösen díszesek a Fürdő utca házai, az Erzsébet és József téren pedig hatalmas, cimerekkkel díszített póznákon lengenek a lobogók. Ugyanigy a Ferenc József téren, hol különösen a szabadelvű párti kör helyiségének fényes a díszítése. Lobogókat vontak a Lánchida és az összes dunai hajókra. Budán az Alagut, az egész Albrecht ut, a dísz-tér és Szentgyörgytér pompás díszben várta a királyt.

Ő felsége teljes kíséretével érkezett meg. A festőileg díszített pályaudvaron megjelentek a kormány összes tagjai, főrendek, előkelőségek, képviselők feltűnő nagy számmal, akik harsogó éljennel fogadták a királyt, a ki felette jókedvűen szállt le a vonatról.

Kezet fogott Tisza miniszterelnökkel, továbbá Márkus főpolgármesterrel és többekkel. Örömet fejezte ki, hogy hosszabb távollét után ismét a magyar székvárosba jöhetett.

A fellobogózt utakon fel egészen a várpalotáig az óriási közönség kendőlobogtatással, éljenzéssel fogadta a királyt. Ő felsége felvonulása a lelkes tüntető néptömeg sűrű sorai közt teljes rendben történt.

A királynak láthatólag jól esett ez a lelkes fogadás, nyájasan, vidáman köszönt, meg-meghajolt jobbra-balra.

* **Thaly Kálmán diszpolgári oklevele.** Városunk nemrégén diszpolgárrá választotta a nemzet és tudománybüszkeségét: dr. **Thaly Kálmán** országgyűlési képviselőt. A diszpolgári oklevelet remek kötetben készítette el **Dávidházy Kálmán** mesteri keze. A vasúti munkaszünetítés kitörése alkalmából a diszpolgári oklevelet átadó küldöttség felutazása elmaradt úgy, hogy csak ma indulhatott el a küldöttség a diszpolgári oklevéllel. A művészi kivitelű oklevelet átadó küldöttség tagjai: Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Aczél Géza főmérnök, Roncsik Lajos főszámvevő, Király Gyula és Szabó Kálmán tanácsosok. Ugy halljuk, hogy a küldöttséggel több tekintélyes bizottsági tag is feultazott, míg a fővárosban levő debreceni képviselők: Dobiecki Sándor és Bakonyi Samu dr. ott csatlakoznak a tisztelgőkhöz. A nagy tudóst, a Rákóczi korszak lángeszű megiróját ez alkalommal mi is szívünk mélyéből üdvözljük, kérve a Mindenhatót, hogy a nemes lelkű, egyenes, önzetlen, igazi Kátói jellemű férfit, a magyar haza díszét sokáig éltesse.

* **Dégenfeld József gróf** itthon. A református egyház főgondnoka tegnapeste hazaérkezett amerikai utjáról. Igazán áldozatnak tekinthető, hogy semmit nem kimélve bejárta Amerikának összes magyar református gyülekezeteit, hogy a nagy és nemes ügynek javát munkálja. Visszafelé tíz nap tartott tengeri utazása. Az elmúlt hét esütörtökén szállott partra Bonlogne-ban. Innen vasuton tette meg az utat Budapestig, ahová szombaton érkezett meg. — Egy napi pihenés után újra vonatra ült és tegnap este már itthon volt városunkban.

Dégenfeld József gróf a lehető legjobb színben van. A hosszú ut fáradtságának, vagy az eltörődöttségnek legesekélyebb nyoma sem látható rajta. Azonban külsején mégis történ némi változás. Mivel olyan sokat forgott angolok között. valami sajátságuk reája is átköltözött. — Az ugyanis, hogy hosszú magyar bajuszát angolmódra rövidre nyíratta. Hasonló művelésben részesült szakála is.

Csak az volt csodálatos némileg, hogy az egyház részéről senki sem jelent meg a fogadására a pályaudvaron.

* **Szoyer Ilonka Debrecenben.** Szoyer Ilonka, a m. kir. dalszínház művésznője tegnap este a gyorsvonattal Debrecenbe érkezett. Pécsről jött Budapesten át, a hol az első osztályú váróteremben a debreceni gyorsvonat indulásáig a művésznő édes anyja összes házi személyzetével alig győzte átvenni a rengeteg virágot, a rózsakosarak, babérkoszorúk és óriás bokréták halmazát, mik Szoyer Ilonka pécsi diadalainak voltak illatos bizonyítékai. Szoyer Ilonka Debrecenben az Arany Bika szálló 12. számú, ugynevezett főhercegi szobáiba szállt, kíséreléssel Hervay kisasszonnyal.

* **Leégett papirlemez-gyár.** Budapestről jelenté tudósítónk: Rögóta nem volt olyan hatalmas tűz a fővárosban, mint tegnap délben Weil Jánosnak a Lehel-utca 9 ik szám alatt levő papíráru és papirlemez gyárában. A gyár negyven méter hosszú, földszintes faépület, amelynek közepén áll a kazán ház. — A tűz valószínűleg egy a kazánból kipattant szikrából keletkezett, amelytől tüzet fogott a fölhalmozott könnyen gyuló anyag és csakhamar lángtengerben állott az egész faépület. Szemben a gyárral ugyancsak egy faépületben van a gyárnak papíráru és papirlemez raktára, amelyre szintén átharapódzott a tűz. A gyár teljesen leégett, a raktárt azonban sikerült megmenteni úgy, hogy csak a teteje égett el a tűzben.

* **Kinevezés.** A 39. gyalogezred egyik kadetörőmesterét Krepler Mihályt a hadügyminiszter tiszthelyettesé nevezte ki.

* **Költözködés.** Akinek háza nincs, az sok ezer okból kénytelen lakását változtatni. Különösen május elsején cserél gazdát sok lakás. Az idén azonban mivel vasárnapra esett a hónap első napja, nem volt szabad költözködni, amennyiben azt a kereskedelmi miniszter nem engedélyezte. Tegnap indult meg tehát a hurcolkodás és tartott a késő órákig. Emeletnyi magasságu szekerek dőcögtek az utcákon, szegényebb emberek apró holmijait pedig taligások vitték az új otthonba. Ma még mindig költözködnék és bizonyára holnap is költözködnék azok, kiknek nem jutott a butorszállító s a talyiga.

* **Ehunyt táblabíró.** Munkás élet hanyatlott ismét a sirba. Meghalt Szávaberkki Nagy Károly nyug. kir. táblabíró életének 68-ik évében. Temetése május hó 3-án délután 3 órakor lesz a Miklós-utca 49. számú gyászszobából a Hatvan-utcai temetőbe. A megboldogult a debreceni bírói kar tekintélyes tagja volt és ernyedetlenül dolgozott mindaddig, míg a betegség nyugalomra kényszerítette. — Azóta csöndes visszavonulásban élt, míg május hónap elsején csendesesen elszenderült. Legyen áldott emlékezte. A gyászoló család elhunytáról a következő gyászjelentést adta ki:

A. B. F. R. A. A legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a jó testvér, nagybátya, illetve rokon, néhai Szávaberkki Nagy Károly nyug. királyi táblabíró munkás élete 68-ik évében, f. hó 1-én rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk földi részei május hó 3-án, délután 3 órakor

fognak a Miklós-utca 49. sz. gyászszobából az evj ref. egyház szertartása szerint tartandó rövid ima után a Hatvan-utcai sirkertben örök nyugalomra tétetni. Debrecen, 1904. május 1 én. Egyetlen nővére özv. Kalotay Zsigmondné, szül. Nagy Emilia. Unokahugai: özv. Ercesey Ernőné, szül. Ercesey Róza és leánya Rózsika, férjezett Fráter Emilia. Nagy Vilma férjével Kubányi Kálmánnal és gyermekeivel. Béke poraira.

* **A helyi vasut a V. H. O. Sz. javára.** A debreceni helyi vasut r. t. a vidéki hírlapírók orsz. segélyalapja javára egy a múlt évben, mint a most folyóban 50 50 koronát adományozott. Szávay alelnök a kezeihez juttatott 100 koronát nyomban elküldte a szegedi központi pénztárnak, e helyen pedig a vidéki újságírók hálás közönetét tolmácsolja a humanus gondolkozású vállalat igazgató-ságának.

* **Hatósági értesítés.** A városi tanács elrendelte, hogy a VIII-ik á. e. körzet sertés zárlat feloldásáig a sertésvásár a baromvásártéren (mázsakörüli területen) a rendes hétfői napokon tartatik meg.

* **Az ipartestület ülése.** Az ipartestület legutolsó ülésének határozata szerint az előjárásági ülések minden hó első csütörtöki napján lettek volna megtartandók. — Azonban, mivel e hó első csütörtökjén a kereskedelmi és iparkamara tartja fontos közgyűlését (melynek tárgysorozatát már bővebben ismertettük) az ipartestület az előjárásági ülést a következő napra, péntekre tűzte ki.

* **Kóczé Antal hangversenye.** A cigány primások eleje, a ripacsosképű, de mesterkező, híres, nevezetes Kóczé Antal, a főváros ezidő szerint legünnepeltebb cigánya szerdán este minálunk fölcsep hangversenyző művésznök. Nem rég az Emkében óriási tetszést aratott, valósággal mobilizálta az egész várost: az Emke, ha tiz akkora, is kicsi lett volna. Most aztán Kóczé fölmegy az emeletre az Arany Bika dísztermébe és belépődíjas hangversenyt rendez. Mindenesetre szokatlan ujtás, melyet azonban érthetővé és jogossá tesz az a körülmény, hogy Kóczé Antal valósággal olyan hegedű művész, a ki cigánylétére is bátran oda állhat a világhírő hangversenyzők dobogójára. Hangversenye szerdán este fél 8 órakor kezdődik és műsora a következő: 1. Kuruc nóták; 2. Boka kesergő; 3. Moszkvai emlék; 4. Repülj fecském; 5. Rózsavölgyi kesergő; 6. Rákóczi kesergő; Folytatása: Rákóczi induló.

* **Halálozások.** Az elmúlt vasárnapon és hétfőn a következők hunytak el Debrecen városában: Zuber Gábor róm. kat. 27 éves, Vidovich Lenke ev. ref. 18 éves, Kuk Sándor gör. kat. 5 éves, Király Erzsébet ev. ref. 5 hónapos, Pécsi Lajos ev. ref. 1 hónapos, Krupa István róm. kat. 23 hónapos, Pécsi Mária ev. ref. 2 éves, Verebei János ev. ref. 52 éves, Papp Gyula Lajos ev. ref. 18 hónapos, Szabó Márton ev. ref. 4 hónapos, Gyulai Lászlóné szül. Kerekes Emilia ev. ref. 52 hónapos, Szávaberkki Nagy Károly ev. ref. 68 éves, Erdei Sándor ev. ref. 1 hónapos.

* **A marólug áldozata.** Czeglédy Julianna, ki maróluggal mérgezte meg magát, s kit a tegnapi nap folyamán a köz-kórházba szállítottak, szerencsére a gyors

orvosi közbelépésnek következményeképen megmenthető az élet számára. Ma már túl van minden komolyabb veszélyen, a mint erről az éjszaka folyamán értesültünk. — Azonban a marólug torkát úgy összemarta, hogy nem igen fog többet öngyilkosságra gondolni.

* **Allat az emberben.** A budapest—debreceni gyorsvonat másodosztályú fülkájében utazott Debrecenben lakó rokoni látogatására Ki N. budapesti bankhivatalnok neje. Egy feltűnően magas és sáppadt ember volt az utitársa, ki egy nyomorék kis leánykával utazott. A kis leány egész uton nyöszörgött. Az asszony csak hallgatta egy darabig s aztán megkérdezte utitársát:

— Nem éhes az a kis gyerek?

— Ha éhes, egyék a kutya! válaszolt gorombán a férfi.

— Apám! — nyöszörgött a kis leány. — Egy kis kenyeret!

— Nesze! — szólt a férfi, s olyat ütött a gyerek fejére, hogy az a földre bukott. Ott még rugott egyet rajta.

— Jaj, jaj! Ne bántsd! — rimáncodott szegény ártatlan kis leány. De ez még jobban felbőszítette a kőszívű szörnyet s eszmája sarkával kezdte taposni

A nő rámulva felugrott s segítségért kiabálva kirohant a folyosóra. — Szembe találkozott B. J. országgyűlési képviselővel, ki megfogta a magából kikelt asszonyt.

— Mi a baj nagyságos asszonyom?

— Az istenre kérem jöjjön hamar!

— s maga után vonzolta a képviselőt a fülkébe, a hova már 8—10 embert csődített a kiabálás és a sikoltás. Az ember még mindig rugta a gyermeket s a gyermek még szivettéppen sikoltott kegyelemért. — B. I. képviselő torkonragadta a nyomorultat s ellökte a gyerektől.

— Ne bántsd azt a gyermeket! — ordított s felemelte szegényt a földről s megnézte jobban.

Erre az összes jelenlevők óriási hatóba törtek ki, a kegyetlen ismeretlen pedig kalapját levéve, meghajította magát s bemutatkozott.

— Balthazár bűvész és — hasbeszélő vagyok. Ez meg itt a bábu leánykám, a Micike.

* **Értesítés.** Tisztelettel értesítem a Kuglizó társaság igen tisztelt tagjait, hogy a kereskedő ifjak társulata elnöksége átirata értelmében a Csarnok ház kerthelyiségében levő fedett teke pálya átengedett. Ünnepeles megnyitás folyó hó 7-én az az Szerdán délután fél 6 órakor lesz, mely alkalommal vendégek is szívesen láttatnak. Egyidejűleg tudatom, hogy a teke pálya ünnep és vasárnap kivételével naponta d. u. 5 órától a tagok rendelkezésére áll. Debrecen 1904. Május hó 1-én, tisztelettel Pásztor Gyula elnök.

* **Vigyázatlan kerékpáros.** Tegnap délelőtt a Késes utcán egy megbokrosodott kerékpáros elütötte özv. Varga Gábornét, ki az összeütközés következtében több helyen könnyebb természetű zúzódást szenvedett. A nagy esődületben aztán a bátor kerékpáros kereset oldott. Az elinált hőst a rendőrség érdeklődése kíséri.

* **Tilos koldulás.** Trumbula Ferenc 60 éves nyomorék koldus tiltott koldulás miatt állott tegnap a rendőrség előtt. — Kihallgatás után szabadon bocsátották.

* **A békéltető bizottság ülése.** Ma délután 4 órakor tartja meg a békéltető bizottság ülését az ipartestületben. Tárgy:

A munkaadók és segédek közt felmerült vitás kérdések ismertetése, s ezekben való döntés.

* **Oláh Géza** bírósági végrehajtó iródját József kir. herceg-utca 22. számú házába helyezte át.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44 dr. Ujjfalussy-ház Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejratánál levő kirakatban.

* **Rohitsch — Schauerbrun.** Mint már jeleztük is, Rohitsch Schauerbrunban több mint féll millió korona befektetés történt, mely ennek a kitűnő gyógyerejű fürdőnek fejlődésére nagy hatással van, hisz az utóbbi 4 év alatt 40 százalék ideggyógykezelés mutatkozott. Igen fontos újítás a secessió izlésben épült nagy gyógyintézet, hydra, elektró, mechanus, terápia használatra, mely az újabb tapasztalatok alapján van felszerelve. A legmodernebb intézmény ez. Nagyon nevezetes újítás még a központi töltő helyiség és az elszállításra berendezett helyiség, az új katolikus templom és az új gőzmosoda. Rohitsch — Schauerbrun December óta vasut állomása a Rohitsi helyi vasutnak. Az új, gazdagon díszített broszúr a felendült fürdőről most fog megjelenni s érdeklődőknek ingyen rendelkezésére áll.

* **A mit a sorsjegytulajdonosok többnyire nem tudnak.** Igen érdekes utbaigazításokat és tanácsokat tartalmaz a Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaság ép most megjelent prospektusa. Oly — teljesen megbízható forrásból származó — szakszerű felvilágosítások ezek, melyek az osztálysorsjegyek iránt érdeklődő közönségre nézve is igen fontosak. A nevezett intézet (Budapest, Haas palota) ily prospektust kívánatra ingyen és bérmentve küld és mindenki csak saját érdekében cselekszik, ha e fontos közleményeket átolvassa.

x. **Kadó szép lakás.** Domb-utca 17 sz. a. gyönyörű öt szobás utcai lakás minden hozzátartozóval és mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Bővebb felvilágosítás szerezhető Csapó-utca 48. szám alatt.

x **A hidegvizgyógyintézet a nagy erdői fürdőben megújult, ugyanott mindenféle gyógyfürdők előállítatnak.**

Ma este az **Arany Bika** kávéházban **Rácz Károly** zenekara játszik.

Az orosz-japán háború.

A keleti háború mindegyre jobban kezd az oroszok kárára eldőlni. A kis japán maroknyi hadserege oly hősileg viselkedik, hogy a két világrészen szétterpedő Oroszország hatalmas hadi ereje egymásután szenved a csufos vereségeket. Nemcsak a tengeren bizonyultak a japánok ügyesebbeknek, hanem a száraz földön is mindennap diadalmasan nyomulnak előre.

A háború állásáról különben az alábbi újabb távirati értesítéseket kaptuk:

Tokio, máj. 2. Togo tengernagy jelenti: Az ágyunaszádok ápril. 29-én a Jalu torkolatánál lőttek az oroszokra, kik a tüzet nem viszonzták. Később Sandora tónál egy kis hajóból álló egy ágyus

flotilla tüzelt egy 150 főnyi ellenséges csapatra. Az oroszok számos sebesült hátrahagyásával a hegyekbe vonultak vissza. A japánoknak nem volt veszteségük.

Pétevár, máj. 2. A vezérkarnak a Jalu melletti 29-iki és 30-iki események menetéről szőve jelentése még a következőket tartalmazza: Ápril 29-én délelőtt 10 órakor 1500 főnyi gyalogságból álló 12 ágyus japán csapat megkezdte az átvonulást Ambichanél és Szogokudánél, a Jalu torkolatánál. Ambichanél kis orosz csapat állott Guszev alezredes vezénylete alatt. Két hat ágyuból álló japán ütőszakadatlan tüzelése közben Guszev vissza vonult, miközben négyen megsebesültek és maga a parancsnok is megsebesült a fején és bal karján. Hegyi ütőgömbök a nagy távolság miatt nem lőhettek vissza. Erre a csapat megerősítéseket kapott avval a parancssal, hogy a japánokat üzze vissza a Jalu folyónál. Micsenko tábornok azt jelenti, hogy a japán hajók április 29-én a Jalu torkolatánál kezdtek tüzelni csapatainkra. A lövöldözés husz percig tartott, de kárt nem okozott. Ikauban minden esendős. Április 30-án a japánok délelőtt 10 órától délután 5-ig tüzeltek Jalu balparti ütőgömből Kiuliencsönzi állásainkra. — Ütőgömbök 24 tábori ágyuból és 12 tizekét centiméteres ágyuból állottak, melyeket a sáncok között kitűnően álcázva állítottak fel. Csapatunk kitarítottak kiuliencsönzi állásaikban. Ugyanaznap reggelén a japánok Szindiaunál átlépték a Jalu, megtámadták Kuzan faluánál felállított csapatainkat és megkerülték azoknak bal szárnyát. A japán haderő jelentékeny túlsúlya következtében csapatunknak vissza kellett vonulnia a Kuzan falu melletti állásra. Kiulien csöngről a következő veszteségeink voltak: elesett Kakahilov alezredes, Mahler alezredes a 6. tüzérezdandár parancsnoka fején súlyosan megsérült, megsebesült még Mester ezredes, Vorobiev kapitány, Szopojnikov másodosztályú százados, Filadolfov hadnagy, Akroszenko, a 2. utászszázalaj másodosztályú századosa. Kuzan mellett Antropov 2. ezredbeli hadnagy szenvedett súlyos sérülést fején. A legénység sebesültjeit és halottaikat nem állapították meg még pontosan, csak Kuzánál, hol hárman meghaltak és 19-en megsebesültek.

S P O R T.

Vívóverseny. F. hó 8-án d. u. 3 órakor a Bika disztermében szigeti Benedek Sándor vívómester vezetése alatt álló debreceni joghallgatók vívó köre által Bernáth Elemérné, szül. Szaracsányi Mártha urnő, dr. Berger Andor ügyvéd, Bernáth Elemér kir. ítélő táblai elnök, Békéssy László jószágigazgató, Dobiecky Sándor orsz. gy. képviselő, Domahidy Elemér főispán, Ekkensberger György ezredes, Faust Elek pénzügyigazgató, dr. Haendel Vilmos jogkari dékán, dr. Kenézy Gyula orvos, Komlóssy Arthur ügyvéd, Kovács József polgármester, Kölesey Sándor kir. táblabíró, Lasz gallner Kálmán tornaköri elnök, Lestyán Adorján kir. közjegyző, Márk Endre ügyvédi kamarai elnök, Miskolczy Lajos szolgabíró, Nagy Géza alezredes, Nagy Győző ezredes, dr. Ozory István jogtanár, dr. Popper Mór ügyvéd, Szabó Kálmán ker. és ipar kamara elnöke, Szalay József kir. ítélő

táblai bíró, Szent-Királyi Tivadar kereskedő, Szunyogh Sándor kaszinó elnöke, Szücs Miklós törvényszékielnök, Tolnay Kornél vasuti üzletvezető, Vecsey Imre városi főjegyző, Vogel Pál ezredes, Wiesber Adorján ezredes, Zádor Lajos a kereskedő társulat elnöke, gróf Zedwitz Alfréd ezredes urak védnöksége mellett vívóversenyt rendeznek. A versenyen csakis a kör rendes vagy rendkívüli tagjai vehetnek részt. A küzdelem 4 volta megy. A verseny a M. V. Sz. szerint történik. Győztes az, ki ellenfele közül legtöbbet legyőz. Első díj ezüst érem arany szegéllyel. II. díj nagy ezüst érem III. díj kis ezüst érem. IV. díj bronz érem. Ezekon kívül tisztelet díjak is vannak. A juri tagjai: Vecsey Zoltán földbirtokos, elnök. Ujjfalussy Gábor honv. h. főhadnagy, maitre d'asso. Bánó Lohel h. h. hadnagy, Békéssy Béla h. h. főhadnagy, Benedek Gyula tanár, Gyulay Gábor h. gy. főhadnagy, dr. Ling Sándor orvos, Lukács István h. h. főhadnagy, if. Ozory István joghallgató, Rudolfy Imre takarékp. hivatalnok, Varga Lajos dr. ügyvéd. Pályajegy 10 korona, elsőrendű ülőhely 3 korona, másodrendű 2 korona, állóhely 1 korona. Jegyek előváltathatók Zádor Lajos ur üzletében.

Ugyan az nap d. u. 6 órakor a helybeli vívó klub zártkörű belépő díj nélküli házas jellegű u. n. vívó akademiát tart.

Mint halljuk a város és vidék közönségének érdeklődése óriási a verseny iránt.

Szoyer Ilonka Debrecenben.

— Csevegés a gyorsvonaton. — május 3.

A véletlen, ez a legmegbízhatatlanabb de mégis legjobb barátom, a tegnapi délután Budapestről Debrecenbe szamogó gyorsvonaton összehozott Szoyer Ilonával, a magyar kir. operaház legedesebb művésznőjével, akit Debrecen város elég szerencsés immár néhány napra vendégül láthatni.

Mi sem természetesebb, minthogy két kézzel megragadtam azt a kedvező alkalmat. A bájos művésznő belátta, hogy a vasuti kocsiha úgy se menekülhet tölem és kénytelen-kelletlen végtelenül kellemessé és tulságosan rövidde varázsolt nekem a külsőben unalmas hosszú utat.

Fülemben cseng még vidám nevetése, szemeim gyönyörködnek még abban az édes bájos úde arcban, pajzán tekintetű gyönyörű szempárban, egész hangulatom még annak a napsugaras kedélynek a hatása alatt áll, amely abból a csodásan bűvös, elragadóan kedves természetből derítően árad körül. És csak gratulálni tudok a debreceni közönségnek, hogy módjában lesz átélvezni azt a rendkívüli, felejthetetlen gyönyörűséget, amelyben nekem már az uton részem volt, hogy órák hosszán át elmerülhet a Szoyer Ilonka csodás lényének bámulhatóságába, ellenállhatatlanul lebilineselő szépségének

láthatásába, bűvös hangja hallhatásának kimondhatatlanul édes gyönyörűségébe.

Mert Szoyer Ilona a való élet mindennapiságában is ugyanaz, ami a színpad mesterséges világában. Csupa természetes kedvesség, keresetlen graciozítás, finom nőiesség. Ilyen az életben, ilyen a színpadon is. Reá illik Madách rövid de sokatmondó kritikája:

A művészetnek is legfőbb tökélye,
Hogy úgy elbu, hogy észre sem veszik.

Lényének pazar bájosságát beleviszi szerepeibe, miáltal azok a legmagasabbra fokozott érdekességet nyernek. Színésznői nagy talentumát abban mutatja aztán ki, hogy a szerepeivel együtt ő maga is át tud változni. Milyen különbség van a pajkos kis Denise de Flavigny és a megható tragikommu Antonia (Hoffmann meséi) közt!

De hiszen most nem akarom kritizálni, mert azon felül áll, sem ismertetni, hiszen hirneve sokkal ismeretesebb, sem hogy bemutatásra szorulna.

Csevegésünket beszéltem inkább el. Ebből talán némi bepillantást nyer a közönség a fiatalsága dacára is nagy művésznő lelki világába.

— Szívesen jött művésznőm Debrecenbe?

— Hogyne, hisz Debrecen az én szülővárosom. Különösen szerencsésnek érzem magam, hogy Makó igazgató vendégszereplésre meghívott és igazán nagyon boldog leszek, ha sikerülni fog megnyerhetnem a debreceni közönség tetszését.

— Akkor már boldognak is tekinthet magát, mert amint egykor a Magyar Színházban és most az Operaházban rajong érte a főváros kényes izlésű és nagy igényű publikuma, úgy a vidéken is mindenütt elbűvölt, elbájolt, meghódított mindenkit, aki csak látta. És iparkodott mindenki meglátni, mert mindenütt zsufolt házakat csinált és megkellett hosszabbítani fellépéit. — A direktorok Nagysádban látják kasszamegtöltő, aranyhozó üdvöskéjükét.

— Hát az igaz, hogy mindenütt lelkes közönségre találok. Azért is lépek színpadra mindig olyan kedvvel, olyan egész odaadással, mert érzem a közönség szeretetét. Ez a szeretet az én sikerem, ez a siker az én boldogságom.

— Melyik szerepkörít szereti jobban, az operait, vagy az operettit?

— Minden szerepemet egyformán szeretem és egyenlő gondossággal igyekszem érvényre juttatni. De ámbár komoly koloratur szerepekre készültem, az operett szubrett szerepek mégis jobban vonzanak. Hiába, sok bennem a temperamentum, az kitörni vágyik belőlem, erre pedig az operai szerepkör nem ad elég teret.

— Igaza is van. A jóságos természet megáldotta a legpazarabban mindazokkal a kvalitásokkal, amelyek a tökéletes operettszubrettet teszik. A lekelle-

mesebb külső előnyök mellé a legértékesebb művészi előnyök sorakoznak Nagysádban. Ifjuság, üdeség, természetes báj és kellem, kecsesség minden mozdulatban, pezsgő temperamentum, nagy intelligencia, mély érzés, finom művészi érzék, mely a mai kor követelte színpadi pikantériát bámulatosan összetudja egyeztetni a tisztességes leány nőiességével, terjedelmes, erős de rendkívül hajlékony, fris, csengő hang, amilyennel szubrettek nem szoktak rendelkezni és mindezekhez nagy énektudás. Ilyen tömegével a primadonna kellekeknek világhírűvé, nagygyá lenne a külföldön is.

— De én nem megyek idegenbe. Magyar nő vagyok és ha művészetemnek igazán van becase, azt itthon a magyar művészet és a magyar közönség előnyére akarom értékesíteni.

— Debrecen! — hangzott fel a kalauz kiáltása. A vonat és ezzel a mi beszélgetésünk is megállott.

Merő Béla.

S Z I N H Á Z.

— (Szoyer Ilonka vendégjátékai.) Ma este kezd meg Szoyer Ilonka, a m. kir. dalszínház bájos fiatal tagja négy estére terjedő vendégszereplését a debreceni színházban. A Hoffmann meséi hármasszerepével nyitja meg az érdekes sorozatot; szerdán Bob herceg-gel folytatja, majd csütörtökön a Nebánts virág-ot játsza el és pénteken a Denevér-ben mint Adél bucsuzik el. Szoyer Ilonka művésze nem ebből a világból való. A mai léha divatok teljesen idegenek az ő művészetétől, melynek forrása abból az arany korszakból fakad, midőn a daljátékokban még a legnemesebb művészi ihlet versengett azért, hogy a tökélethez elérhesse. A táncos, ugrálás, hangtalan, lábbal dolgozó arcátlan irány ujabban teljesen lesüllyesztette a daljátékot. — Egyes helyeken, itt Debrecenben is volt rá példa, a daljátékokat végkép megfosztották attól a varázstól, mely e műfajt művészi értékűvé avatta. A valódi művészetet a közönség elfajzott izléstelensége valósággal elüldözte a színpadról és magát a színpadot is léha mókák, láb és egyéb testrész attrakciók mutatványos helyévé alacsonyította. Felette örvendetes tehát, ha egy-egy igazi művésznő visszavisszatér a daljáték terére s a tiszta művészet lángra lobbantott erejével akar hódítani. Ez avatja ünnepivé Szoyer Ilonka vendégszereplését is. Ő ma már ugyszólván egyedül áll azon a téren, a hol a valóban nagy, — a legnagyobb magyar énekesnők diadalokat arattak. Finomság és tűz, üdeség és szép hang, ötletes játék és énekművészet, egyéni báj és a tehetség varázsa egyesül benne, hogy a közönséget elbűvölhesse. Természetesen az mindég sikerül is neki. Most, hogy a m. kir. dalszínházról egy hónapi szabadságot kapott, egymással

versenyeznek a nagyobb vidéki színházak, hogy Szoyer néhány esti vendégszereplésre megnyerhessék. Vasárnap este még Pécsen játszott Szoyer Ilonka, tegnap Budapesten át Debrecenbe érkezett és innen szombaton Kolozsvárra utazik. A debreceni közönség arra a hirre, hogy Szoyer Ilonka jön, máris megostromolta a színház pénztárát. Mind a négy előadásra csaknem az összes jegyek előre elfogytak. Nevezetes, értékes, művészi estékben lesz része a közönségnek.

— (A segédtanár.) Ez a németből átültetett színmű is iránydarab, mint a mai színdarabok legtöbbje. Darwin kiválási elmélete jön összeütközésbe a kiválási fölfogással. Sok igazság hangzik el benne, míg a hős az összeütközésnek áldozatul esik, de a szenvedélyek kialakulása és a végkifejlődés nem nyugtat meg bennünket. Tegnap este bemutató előadás lett volna, de ez sem a nézőtérén, a színpadon pedig még kevésbé nem volt észlelhető. — Megesett az a kinos jelenet, hogy a nyílt színpadon a legkomolyabb jelenetnél nem tudták megőrizni komolyságukat a szereplők. Az meg egyáltalán bosszankodást keltett közönségben, hogy egyes éretlen elemek a Palágyi-pár minden ölélésekor tapsra ragadták magukat... A gyöngye előadásból különösen kiemelkedett a Faragó és Krémer alakítása.

T A V I R A T O K.

Katonai kinevezések.

Budapest, máj. 2. Bécsben ma délután jelent meg a Rendeleti Közlöny a májusi előléptetésekkel. — Tábornagyokká ötven lettek, köztük Pitreich hadügyminiszter, a vezérőrnagyok közül 16 lett altábornagygyá, 30 ezredes pedig vezérőrnagygyá lépett elő.

Wickenburg gróf balesete.

Budapest, máj. 2. Wickenburg Márk gróf volt kereskedelmi államtitkár Rákospalotán lovásza kíséretében kilovagolt. Vágatás közben a lova felbukott és maga alá temette a gróft, kit eltört vállperccel szállítottak haza. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Utolsó katonák a vasutnál.

Zimony, május 2. A vasuti sztrájk alkalmából a Zimonyba, a szomszédállomásokhoz és az utvonal őrzéséhez kiküldött katonaság tegnap végzett utóljára szolgálatot.

Nagy bérharc Temesvárott.

Temesvár, május 2. A temesvári kőművesek, ácsok és kubikosok közül mintegy 4000 munkás beszüntette a munkát. Béremelést követelnek, a melyet az építőmesterek csak részben akarnak teljesíteni. Rendzavarás eddig nem fordult elő.

Gahonatözsde.

Budapest, május 2. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv javult. Kedvező irányzat mellett 18,000 métermázsa került forgalomba szilárdan tartott, közben

valamivel drágább árakon. Egyéb gabonanevek változatlanok. Idő: szép.

Buza áprilisra	7.86—87
" októberre	7.86—87
Rozs áprilisra	7.89—90
" októberre	6.52—53
Zab áprilisra	5.26—26
" októberre	5.50—51
Tengeri májusra	5.07—08
" júliusra	5.20—21
Repce augusztusra	10.85—10.95

Törvénykezés.

§ **Sikkasztó hivatalnok.** Ily címen megírtuk már lapunk e rovatában, hogy Szathmáry József volt derecskei bírói irnok sikkasztást követett el, amiért a debreceni törvényszék elé került. A tárgyalások folyamán bebizonyítást nyert, hogy bűnös üzemeit évek során át folytatta a szegény és tudatlan nép rovására. A négy nap óta tartó tárgyalás a bizonyítási eljárás befejezése után végre tegnap véget ért. A bíróság tegnap délelőtt hirdette ki az ítéletet, amely szerint a kir. törvényszék

Szathmári Józsefet folytatólagos hivatali sikkasztás büntetésében bűnösnek találta és ezért hat hónapi börtönbüntetéssel és öt évi hivatalvesztéssel sújtotta. Elmarasztalták továbbá 72 korona 24 fillér államkincstári kártérítés és az eljárási költségek megfizetésében.

Az ítélet ellen az ügyész és a védő fellebbezést jelentett be.

§ **Száz korona egy megsértett vasutas miatt.** Az aradi üzletvezetőség Kovács János vonatrendezőt megbizta, hogy a vas-

uti munkásokat hívja be szolgálattételre, hátha akad köztük olyan, ki munkába áll. Kovács vállalkozott is erre a tisztségre. Mikor a behívókat kézbesítette, az Erdélyi uton szembeakadt Majoros Pál aszfaltmunkással, aki, mint géptisztító, hosszabb ideig volt ezelőtt a magyar államvasutak alkalmazásában. Beszédbe elegyedtek és a Majoros Pál nemes lelke roppantul felháborodott, mikor megtudta, hogy Kovács mi járatban van.

— Hát te vállalkozol ilyesmire, mikor sztrájk van? Akasztófára való gazember! mondta nemes egyszerűséggel.

Kovács erre a sértésre rögtön rendőrhöz fordult, aki elé is állította az érző szívű Majorost. Zubor Andor rendőrfogalmazó, aki Berecz Ferenc alkapitány távollétében a kihágási bíró tisztjét magára vállalta, kihágásnak minősítette Majoros azon tettét, hogy hivatalos eljárásban levő embert sértett és ezért öt napi elzárásra átváltoztatható száz korona pénzbírságra ítélte az aszfalt derék munkását.

VÁROSI SZÍNHÁZ

Ma kedden, május 3-án

Szoyer Ilonka felléptével

Hoffmann meséi

fantasztikus operett 4 felvonásban.

Holnap szerdán, május 4-én

„A“ bérletszűnetben

Szoyer Ilonka felléptével

Bob herceg.

Operett.

Délmagyarország egyik legnagyobb városában egy több, mint 20 év óta fenálló

norinbergi-rövid és szövötáru

== nagykereskedés ==

nagy terjedelmű I. a vevőkörrel betegség miatt eladó. Ajánlatok „Fényes Jövő 20,000 kor“ jelige alatt Blockner J. hirdető irodájába.

Budapest IV. Sütő utca 6. kéretnek.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó“-hoz
DEBRECENBEN, FÖTÉR 31-IK SZÁM.

Ajánlja a következő közkeveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème arcszépítő s bőrápoló kenőcsét,

mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcnak üdéséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehéríti. Kiváló eredménnyel használható arcvörösség, májfolt, sömör, szepő s egyéb tisztátalanságnál. **1 tégely harmat-crème ára 1 korona.** A kréméhez használandó **Harmat-arcpor,** mely az arcnak üde, ifju színt kölcsönöz, háromféle színben kapható u. m.: fehér, rózsás s eréme színben. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. **Próbadoboz ára 50 fill.** **Nagyobb dobozó 1 és 2 kor.**

A Molitergin a legkiválóbb arcszépítő s bőrápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű lágyaságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehéríti az arc- s kézbőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsiroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arcbőrt a legrövidebb idő alatt üdév, finommá tesz. Megbarnult kezeket, eldurvult kézbőrt fehérré, puává változtat. **Egy üveg Molitergin ára 1 korona.**

Szomorodni borból kiváló gondtal készült gyógyborok, melyek gyógytétel tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel

Nagy raktár bel-éskülföldi gyógyszer. különlegességekből.

Dr. Borsos-féle

Növényi-hajszjer. Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását,

a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsiroz. Nem piszkítja a fehéreneműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. **1 üveg hajszjer ára 1 vagy 2 korona.**

Dr. Borsos-féle **Növényi hajkenőcs.**

Azok részére, a kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan hatású anyagból s ugyan olyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszjer. Ezen hajkenőcs is, teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

Egy tégelyhajkenőcs ára 1 korona. **Iztelek csukamájolaj**

A Mihalovits-féle teljesen izetlen szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik. A Mihalovits-féle

China-bor.

China vas-bor.

Conduangó-bor.

Pepsin-bor.

Egy üveg ára
1 korona 60 fill

DONOGAN ES SOMOSSY

Kunz József és Társa utódai

Debrecen, kistemplombazár

**Óriási raktár
szőnyegekben!
függönyök és asztalterítők
butorszövetek
Linoleum.
Olcsó árak!**

Megvételre kerestetik.

**100-150 drb. két éves ür-
birkát keresek megvételre.**
Címem: Szent-László gazdaság
utolsó posta Piskolt, Biharmegye.

**Tavaszi és nyári
idény**

1904

Valódi brünni szövetek

Egyvágás 3-10 méter K. 7-8-10-jó
hosszu, teljes férfi K. 12-14.-jobb
szövet, (felsőruka nad- K. 16.-18.-finom
rág, mellény)

Ára: K. 21.-igen finom

Valódi gyapjú szövet.

Egy fekete salon öltözet K. 30.- vagy felöltők
ruktáruháik, stb. stb. gyáriárakban küld:

Siegel-Imhoz, Brünn

Arjegyzék ingyen. — Ha privát egyé-
rek a cégtől rendelnek, nagy előny-
ben részesülnek.

Szakosított munká még-
is a legolcsóbb. Vil-
lam mű berendezések
kizárólag FÖLDVÁRY
L. debreceni első
electro-mechanikus kő-
szít a legtarosabban
Kossuth-utca 1 sz.
az udvarban. Új
berendezéseknél
másfél évi javítá-

soknál fél évi díjtalan rendbentartás
vilamos műszerek telefonok vilamos
házi csengők felszerelése
és villamos zseblámpák raktára.
Vilamos házcsempék és telefonok jó
kárban tartását évi három koronától
feljebb vállalom.

Aki olcsón, jól, praktikusán

és modernül

építkezni akar

forduljon

BORSODY I. S. építész

DEBRECENBEN, Hunyadi-utca 21 szám.
Templomok, városi lakóházak
kastélyok, iskolák, fürdők, gyárak
gazdasági épületek stb. tervezését vagy
elkészítését, nedves lakások szárazá-
tételét, betonirozásokot vagy bármily
építkezési munkákat helyben vagy
vidéken olcsón a legjobb kivitelben
elvállal. Épületekre törlesztéses
kölcsonnt eszközöl ki. Biztos sike-
rel előkészít a kőműves, kőfarago
és ácsmesteri vizsgára. Építő iparo-
soknak előnyösen készít tervekét köl-
ségvételést stb.

Kiváló szerencse Töröknel

Felülmulhatatlanul

kedv főurudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 14 millió a korona
nyereménynel többet fizetünk nagyrabecsült vevőiknek; csak a leg-
utóbbi időben is

a legnagyobb nyereményt és pedig

605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre

a 100.000 koronás főnyerem. a 74366 sz. sorsjegyre.	a 80.000 koronás főnyereményt a 83061 sz. sorsjegyre.
a 100.000 koronás főnyereményt a 52528 sz. sorsjegyre.	a 70.000 koronás főnyereményt a 81161 sz. sorsjegyre.
a 100.000 koronás főnyereményt a 94780. sz. sorsjegyre,	a 70.000 koronás főnyereményt az 5498 sz. sorsjegyre.
a 90.000 koronás főnyereményt a 109780 sz. sorsjegyre.	a 60.000 koronás főnyereményt az 51613 sz. sorsjegyre.
a 90.000 koronás főnyereményt a 84610. sz. sorsjegyre.	a 60.000 koronás főnyereményt a 7634 sz. sorsjegyre.
90.000 koronás főnyereményt a 92787. sz. sorsjegyre.	a 50.000 koronás főnyereményt a 408 sz. sorsjegyre.

és ezeken kívül meg egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydusabb osz-
tálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy.
kir. szabamozott 14. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

Összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000,

1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à

80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000,

1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000,

8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb;

összesen **55.000 nyeremény és jutalom 14.459.000**
korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/2 eredeti sorsjegy frt. —.75 vagy kor. 150; 1/4 eredeti sorsjegy frt. 150 vagy kor. 3

3.— " " 6.— " " 12

sorsjegyeket utánvétel vagy az összeg előleges beküldése ellenében küldjük

Hivatalos rvezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

kérünk

f. é. május hó 2-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. ES TSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

**Hazánk legnagyobb osztálysorsjá-
ték-üzlete**

Főurudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körút 46—a I. fiók: Váci-körút 4—a

I. fiók: Muzeum-körút II—a III. fiók: Erzsébet-körút 54

Rendelőlevél levágando. **Török A. és Társa bankháza Budapest**

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztály-

sorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben

utánvételezni kérem

postautalvánnyal küldöm

mellékelem bankjegyekben (bélye-
gekben.

A nem tesző törlendő.

Pontos cím